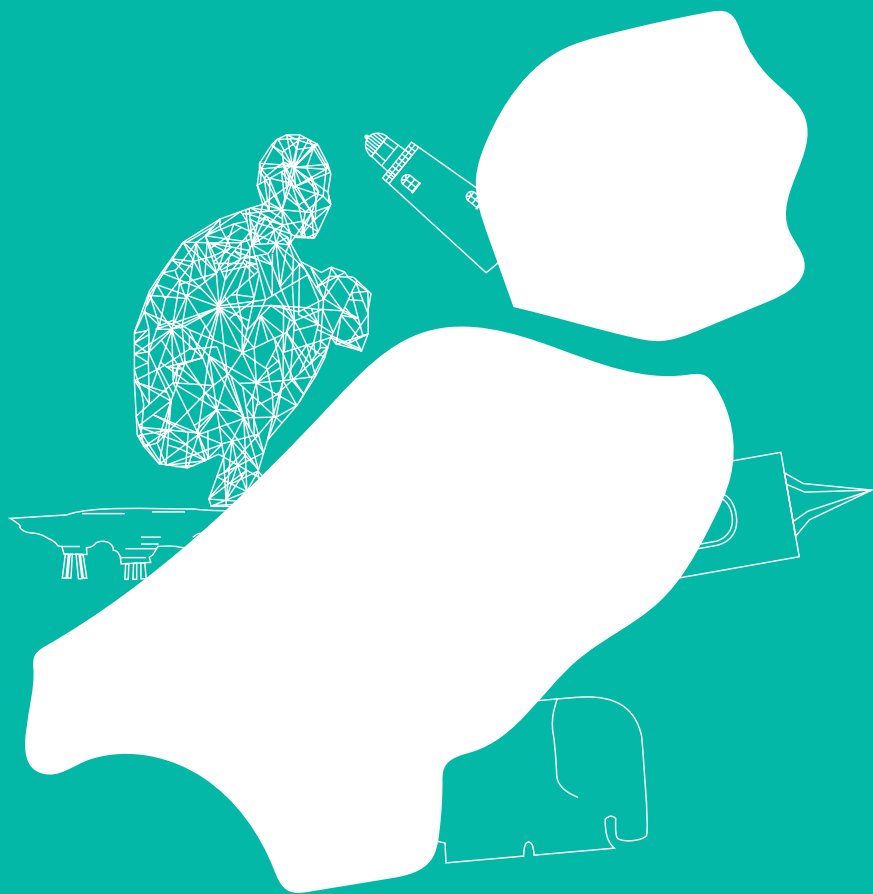

Culturele Roadtrip **FLEVOLAND**

5 november 2019

Roadtrip | Inhoudsopgave

Inleiding	3
Programma en route	4
De Noordoostpolder: verhaal van Eva Vriend	5
LandArt Flevoland: Deltawerk//	6
Waterloopbos	7
Opdracht Brainstormsessie Waterloopbos en Deltawerk//	9
Schokland	10
Nagele	12
Opdracht Teken Nagele	13
Opdracht Speurtocht door Urk	14
Vertellers en locaties	17
Deelnemers	18
Colofon	19

Roadtrip | Inleiding

Welkom op de Culturele Roadtrip Flevoland

Flevoland is een van de meest fascinerende provincies die Nederland rijk is. Het is een provincie met een geheel door de mens vormgegeven cultuurlandschap. Flevoland bestaat uit twee delen: de Noordoostpolder en de Flevopolder. Tijdens de tweede Culturele Roadtrip maken we kennis met de Noordoostpolder.

Naar het idee van ir. Cornelis Lely werd deze polder in 1942 uit de Zuiderzee getrokken. Het is een wijds landschap waar grootse ideeën over waterwerken konden worden getest omdat er de ruimte voor was. Nieuwe dorpen werden bedacht volgens de ideeën van het nieuwe wonen. In heel Flevoland werden meer dan 1.800 boerderijen gebouwd en uitgegeven. Oude eilandgemeenschappen werden gedwongen zichzelf opnieuw uit te vinden of hielden juist vast aan tradities door de veranderende omstandigheden.

In de Noordoostpolder zijn licht, lucht en ruimte nog steeds volop aanwezig. Overal staan kunstwerken omdat er ruimte is om ze in grote dimensies te tonen. Tijdens onze reis komen we er een aantal tegen. Deze dag gaan we zien dat er nog steeds volop wordt gebouwd en vormgegeven aan de Flevolandse cultuur! Het wordt een dag van verhalen luisteren en opdrachten maken, van kijken en doen. Neem straks je leerlingen mee in je aangevulde ideeënrijkdom en in het beeld van de onbegrensde mogelijkheden. Ontmoet kunstvakcollega's uit de provincie en laat je een dag lang heerlijk meevoeren.

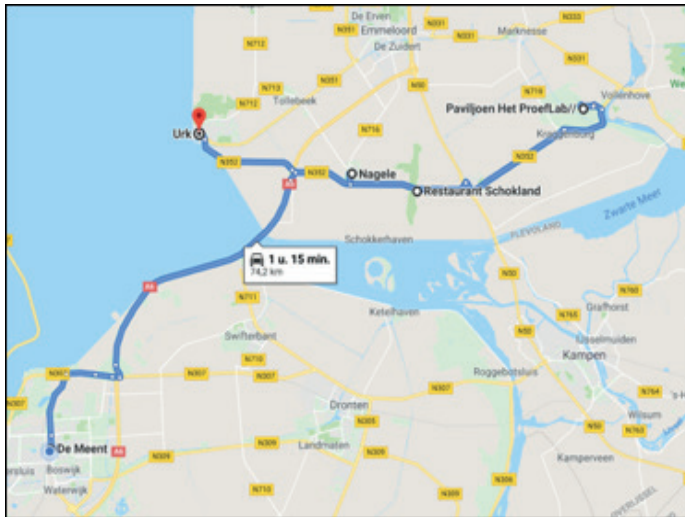
Wij wensen je veel plezier op deze Culturele Roadtrip 2019!

Remko Willems, Programma manager FleCk

Edien Lammers, Projectleider cultuureducatie vmbo FleCk

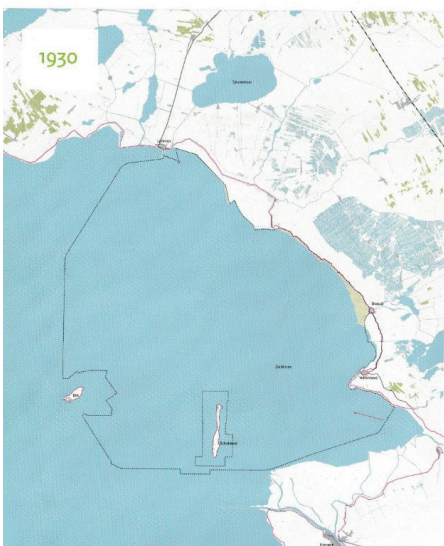
Roadtrip | Programma

- 9.00 uur – vertrek richting Noordoostpolder
- 9.40 uur – aankomst Waterloopbos
- 10.00 uur – start rondleiding Waterloopbos/ Deltawerk//
- 11.00 uur – start brainstormsessie Waterloopbos
- 12.15 uur – vertrek Waterloopbos
- 12.30 uur – lunch restaurant Schokland
- 13.15 uur – start Jannetje in de Enserkerk Schokland
- 13.45 uur – vertrek Schokland
- 14.00 uur – start rondleiding Nagele
- 15.00 uur – vertrek Nagele
- 15.15 uur – start speurtocht Urk
- 16.30 uur – borrel in het Haventje van Urk
- 17.10 uur – vertrek richting Lelystad

Roadtrip | De Noordoostpolder: verhaal van Eva Vriend

Eva Vriend, auteur van Het nieuwe land, vertelt in de bus over de Noordoostpolder, drooggelegd tussen 1936 –1942.

Roadtrip | LandArt Flevoland: Deltawerk//

De deltagoot was het pronkstuk van het Waterloopkundig Laboratorium. Dit icoon is door de kunstenaars van RAAAF en Atelier de Lyon omgevormd tot het kunstwerk Deltawerk//. Het is nu een van de LandArt-kunstwerken in Flevoland.

Op dit moment zijn er in heel Flevoland tien landschapskunstwerken.

<http://www.landartflevoland.nl/kunstwerken/>

Roadtrip | Het Waterloopbos

Het Waterbouwkundig Laboratorium was tussen 1954 en 1996 in bedrijf en gevestigd in het Waterloopbos. Het bos met de vervallen restanten van proefmodellen kreeg in 2016 de status van rijksmonument. Eigenaar is Natuurmonumenten dat tien modellen gaat restaureren, zoals die van de Nieuwe Waterweg, het Noordzeekanaal en de haven van IJmuiden. Het lab ontwikkelde honderden schaalmodellen, waarmee onder meer de Oosterscheldekering, de haven van Bangkok en verschillende waterlopen in Nederland werden onderzocht.

Roadtrip inspiratie | het Waterloopbos en Deltawerk//

Inspiratie

Wat heb je gezien/gedaan?

Toepassing

Hoe zou de inspiratie ingezet kunnen worden?

X-factor

Op welke manier is het interessant voor de leerling?

Tekening

Opdracht | Brainstormsessie Waterloopbos en Deltawerk//

Hoe kun je vmbo-leerlingen enthousiast maken voor het Waterloopbos en Deltawerk//?

Waar zijn raakvlakken te vinden met jouw vak, met de kunstvakken, techniek, geschiedenis en maatschappijleer?

Hoe maak je leerlingen bewust van het erfgoed om hen heen en zorg je voor binding met hun eigen lokale culturele omgeving?

Onder leiding van Esmee Mankers van Bureau Zeewaardig doen we een denksessie. Esmee gebruikt daarbij werkvormen uit de design-wereld.

Vanuit het idee van service design dat de eindgebruiker het beste weet wat werkt, hebben we behalve designers en docenten ook leerlingen en culturele partners uitgenodigd voor deze sessie.

Roadtrip | Schokland

Janny Rieff kent de verhalen van de Schokkers. In de huid van haar grootmoeder Jannetje mijmert zij terug in de tijd. De tijd dat de Schokkers nog op Schokland leefden. Toen het er nog de woeste Zuiderzee was. Op Schokland woonden 12.000 jaar geleden al mensen. Ze leefden er als jager-verzamelaars en vissers. In de middeleeuwen (500 tot 1500 na Chr.) zijn het vooral boeren die hier vee houden en graan verbouwen. Vanaf de twaalfde eeuw wonen de bewoners op door de mens gemaakte terpen: Zuidpunt, Zuidert, Middelbuurt en Emmeloord. In de zeventiende eeuw gaat het minder met de landbouw door het verlies van land aan de zee. Dan worden handel, scheepvaart en vooral visserij steeds belangrijker. In 1859 verliezen de eilanders de strijd tegen het water voorgoed... De regering besluit dat de bewoners het eiland moeten verlaten. De ongeveer 635 'Schokkers' verhuizen naar de vaste wal. Schokland blijft bestaan maar wordt in 1942, met de inpoldering van de Noordoostpolder, een eiland op het droge. En zo ontstond een unieke plek: Werelderfgoed Schokland. Een archeologisch monument in de polder, met sporen van menselijke aanwezigheid tot wel 10.000 jaar geleden.

Roadtrip inspiratie | Schokland

Inspiratie

Wat heb je gezien/gedaan?

Toepassing

Hoe zou de inspiratie ingezet kunnen worden?

X-factor

Op welke manier is het interessant voor de leerling?

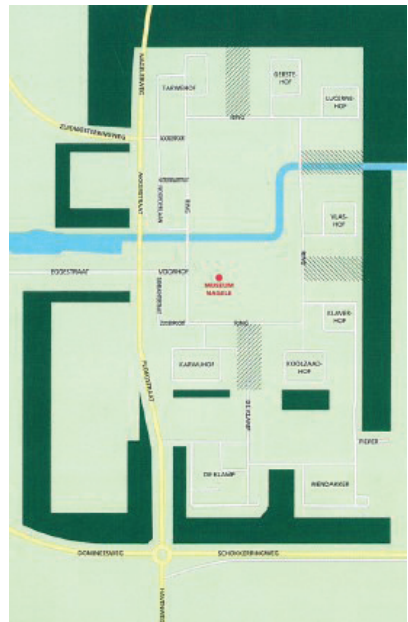
Tekening

Roadtrip | Nagele

Nagele heeft een unieke plaats in de architectuurgeschiedenis van Nederland. Veel gebouwen en woningen in het dorp zijn ontworpen door beroemde architecten uit collectieven als de Acht en de Opbouw. Museum Nagele vertelt veel over deze bijzondere architectuur, maar het dorp is een tentoonstelling op zich.

Museum Nagele is gevestigd in de voormalige rooms-katholieke St. Isidoruskerk. De kerk is ontworpen door de architecten T. Taen en T. Nix. Architecten als Gerrit Rietveld, Aldo van Eyck, Cornelis van Eesteren, Jaap Bakema en tuinarchitect Mien Ruys tekenden voor overig Nagele. De ontwerpfase van het dorp duurde zeven jaar, van 1947 tot 1954. Het is een schoolvoorbeeld van het Nieuwe Bouwen (1920-1960) dat nieuwe opvattingen over stedenbouw en architectuur weerspiegelt. Licht, lucht en ruimte (leefbaarheid) zijn de uitgangspunten. De functies van wonen, werken, verkeer en recreatie zijn gescheiden en kregen elk een eigen plek.

Opdracht | Teken Nagele

Vanuit de bus maakt iedereen een tekening van het gebouw dat Edien toelicht. Ga zitten met goed uitzicht op het gebouw en bepaal je standpunt. Kies nu uit een van onderstaande tekenopdrachten.

1. Teken het gebouw blind. Je mag om de tien seconden op je papier kijken. Maak de verschillende materialen van het gebouw zichtbaar in je tekening.
2. Teken een ontwerp van een tegenpool van het gebouw. Het moet dus precies het tegenovergestelde zijn in vorm, compositie en formaat.
3. Vergroot een onderdeel van het gebouw. Gebruik je hele papier en teken een uitsnede van dat onderdeel in de juiste proporties op je tekenvel.

Je krijgt een clipbord, twee vellen A4-tekenpapier, een zacht potlood en een gum. Puntenslijpers zijn aanwezig. Je krijgt 10 minuten.

Reflectie

Stel je voor dat dit gebouw in een drukke stad staat met veel hoge flatgebouwen en veel verkeer met stinkende bussen en lawaai er langs. Zou dat passen? Waarom wel en waarom niet?

Opdracht | Speurtocht door Urk

Doel van de speurtocht is kennis te maken met een stukje geschiedenis van Urk, de tradities, cultuur en leefwijze van de Urker gemeenschap en de invloed van de visserij. Je ontmoet Urkers op de leugenbankies, bij de vuurtoren, de botterschuur, de bakkerij, in Museum het Oude Raadhuis of gewoon op straat. Deze ontmoetingen maken deel uit van de speurtocht.

Er is een spelelement toegevoegd aan deze speurtocht. Via de app URK-FleCk ontvangt jouw groep tussenopdrachten die in zo kort mogelijke tijd gemaakt moeten worden en waarvan het resultaat zo snel mogelijk terug geappt moet worden. Op volgorde van binnenkomst worden namelijk punten toegekend aan de groep. De groep met de meeste punten ontvangt na afloop een verrassing.

Zorg dat je in ieder geval langs gaat bij:

- de vuurtoren: open voor ons, je kunt naar boven klimmen, entree is betaald;
- de botterschuur: open voor ons en daar vind je een verrassing;
- Museum het Oude Raadhuis; entree is betaald.

Werken met de app

Een van de groepsleden laat zijn mobiele nummer achter (is je telefoon opgeladen?) en wordt door Nienke aangemeld als lid van de appgroep onder het groepsnummer (groep 1, groep 2 enz.). Het telefoonnummer wordt alleen voor deze speurtocht gebruikt. Na de speurtocht en het bepalen van de winnende groep worden de app en alle telefoonnummers gewist.

- **Beschikbare tijd voor de speurtocht: 15.15 – 16.30 uur.**
- **Twee tot vier personen per groep.**
- **Je krijgt een kaart van het centrum van Urk.**
- **En de speurtocht met de locaties, adressen en de vragen!**
- **We eindigen om uiterlijk 16.30 uur in Café het Haventje van Urk, alwaar we de dag met een drankje afsluiten.**

Wil je na afloop van de speurtocht je ervaringen, ideeën en verbeterpunten met ons delen, mail ons dan – n.d.jong@dekubuslelystad.nl – of spreek ons aan. Wij willen de speurtocht graag na afloop vormgeven en ter beschikking stellen aan de VV van Urk voor vmbo-leerlingen en leerlingen van het praktijkonderwijs. We mailen je het resultaat.

Roadtrip inspiratie | Urk

Inspiratie

Wat heb je gezien/gedaan?

Toepassing

Hoe zou de inspiratie ingezet kunnen worden?

X-factor

Op welke manier is het interessant voor de leerling?

Tekening

Roadtrip | Contacten locaties en vertellers

Locaties

Het Waterloopbos <https://www.natuurmonumenten.nl/natuurgebieden/waterloopbos>

LandArt Flevoland <http://www.landartflevoland.nl/>

Museum Schokland <https://www.museumschokland.nl/>

Museum Nagele <https://museumnagele.nl/>

Museum het Oude Raadhuis <https://www.museumopurk.nl/>

Botterschuur op Urk/Stichting Urker Botter <http://nieuw.urkerbotter.nl/>

Vuurtoren op Urk <https://www.vvv.nl/activiteitenkaart/detail/73b15a05-594f-40bd-8c85-0fc5ae78c4d1>

Vertellers

Eva Vriend <http://www.evavriend.nl/>

Jannetje/Jannie Rieff <https://schokland.nl/activiteiten/film-jannetje>

Boekingsinformatie

Jannetje is te boeken via info@cultuurbedrijfnp.nl.

Rondleiding door Nagele is te boeken via Anjo Geluk, voorzitter van het bestuur van Museum Nagele: **0527 – 652562**.

Rondleiding door het Waterloopbos is te boeken via Natuurmonumenten. <https://www.natuurmonumenten.nl/natuurgebieden/waterloopbos>

Catering

Paviljoen het Proeflab in het Waterloopbos <https://www.hetproeflab.nl/>

Restaurant Schokland <https://restaurantschokland.nl/>

Het Haventje van Urk <https://www.hethaventjevanurk.nl/>

Roadtrip | Deelnemerslijst

Astrid Vogelzang	SG Rietlanden, Lelystad
Christel van der Velden	Collage, Almere
Christof Desloovere	Aeres VMBO Almere
Edien Lammers	FleCk, Lelystad
Esmee Mankers	Zeewaardig, Rotterdam
Henk Kapitein	Berechja College, Urk
Herman Vreeman	Aeres VMBO Emmeloord
Ilse de Witte	Montessori Lyceum Flevoland, Almere
Ylva Wolter	Zeewaardig, Rotterdam
Ingrid Suurland	Aeres VMBO Emmeloord
Ilonka de Ridder	FleCk, Lelystad
Loes van der Vegt	Montessori Lyceum Flevoland, Almere
Lucien Sanduhan	SG Rietlanden, Lelystad
Maarten Post	Berechja College, Urk
Maris Lottman	Aeres VMBO Emmeloord
Lydia Woort	Cultuurbedrijf Noordoostpolder, Emmeloord
Myrthe Lanting	Zeewaardig, Rotterdam
Nadieh Rijs	Stad College, Almere
Nienke de Jong	FleCk, Lelystad
Reina Bartelink	Aeres VMBO Almere
Silvia Servais	Collage, Almere
Sjoerdje Willenga	Aeres VMBO Emmeloord

Leerlingen Aeres vmbo Emmeloord:

Robin, Regina, Sanne, Zoë, Fedde, Kevin en Eva

Leerlingen Berechja College, Urk:

Fleur en Priscilla, Tianna, Willy, Willianne, Kyra, Mariska, Maninne, Marylin, Rosalie, Heidi, Jody

Roadtrip | Colofon

De Culturele Roadtrip Flevoland 2019 is georganiseerd door FleCk in het kader van het project Samen bouwen aan de Flevolandse cultuur. In dit project werkt FleCk samen met Collage, Kubus, De Meerpaal en Cultuurbedrijf Noordoostpolder. De culturele roadtrip is mogelijk gemaakt door provincie Flevoland.

Wij danken alle organisaties en personen die hebben meegewerkt om deze dag tot een succes te maken.

Onze speciale dank gaat uit naar de leerlingen, docenten en afdelingsleider van het Aeres Emmeloord voor hun medewerking aan het bezoek aan het Waterloopbos en naar de leerlingen, docenten en afdelingsleider van het Berechja College voor hun medewerking aan de speurtocht op Urk.

De foto's en teksten in dit boekje komen van het internet en zijn overgenomen uit diverse folders.

FleCk

Agorabaan 3, 8232 ES Lelystad

T. 0320 221 524

I. www.cultuureducatieflevoland.nl

I. www.fleckvmbo.nl

Colofon

Samenstelling en redactie: Edien Lammers, FleCk

Eindredactie: Ilonka de Ridder-Lebon, De Ridder Public Relations

Vormgeving: Myrthe Lanting en Ylva Wolter, Zeewaardig

expertisecentrum
cultuureducatie
flevoland

PROVINCIE
FLEVOLAND